

16.10.2015

Valtiovarainministeriö

Tullin vuosien 2017 - 2020 kehysuunnitelma

Tulli toimittaa ohessa esityksensä vuosien 2017 – 2020 menokehyksistä. Esitys on valtiovarainministeriön ohjeen (VM/1846/02.02.00.01/2015) mukaisesti jaettu peruslaskelmaan ja kehittämissuunnitelmaan.

Peruslaskelma

Kehysuunnitelma on valtiovarainministeriön ohjeen mukaisesti laadittava valtioneuvoston 2.4.2015 vahvistaman ja 28.9.2015 päivittämän vuosien 2016 – 2019 kehyspäättöksen mukaisesti. Valtioneuvoston kehyspäättös huhtikuulta 2015 on alla:

Peruslaskelma	2016 TTS	2017 TTS	2018 TTS	2019 TTS
VN kehyspäättös 04/2014	161 688 000	161 688 000	161 688 000	161 688 000
- Toiminnan turvaaminen	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000
- Tulliselvitysjärjestelmien kokonaisuudistus	5 400 000	11 650 000	13 850 000	13 590 000
- Palkkaliukumasäästö	-1 074 000	-1 611 000	-2 148 000	-2 148 000
- Toimintamenojen tuottavuussäästö	-799 000	-1 591 000	-2 376 000	-3 150 000
- Vuokramenojen indeksikorotus/säästökokonaisuus	-848 000	-848 000	-848 000	-848 000
- Valmisteveromuutokset	260 000	260 000	260 000	260 000
- Palkkausten tarkistukset	122 000	122 000	122 000	122 000
VN kehyspäättös 04/2015	167 249 000	172 170 000	173 048 000	172 014 000
Muutos edellisvuodesta	2 936 000	4 921 000	878 000	-1 034 000
Kehys ilman tietojärjestelmien kokonaisuudistusta	161 849 000	160 520 000	159 198 000	158 424 000
Muutos edellisvuodesta	-2 464 000	-1 329 000	-1 322 000	-774 000

Valtiovarainministeriön vuosia 2017 – 2020 koskevan ohjeen mukaan virastojen on otettava kehysuunnitelmassaan huomioon säästötoimenpiteet, jotka sisältävät omakustannuseriaatteen toteuttamisen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa sekä hallitusohjelmassa 2015 todetut säästöt (hankinnasta maksuun –säästö, toimintameno säästö ja kirjanpidon keskittäminen Palkeisiin). Alla oleva peruslaskelma sisältää lisäksi Tullin tietojärjestelmien kokonaisuudistuksen, joka sisältyy Tullille vuoden 2015 I lisätalousarviossa myönnettyyn valtuuteen; valtuusesityksessä vuoden 2020 arvioitujen lisämenojen määrä on 10 830 000 euroa, missä on vähennystä 2 760 000 euroa edellisvuodesta. Valtioneuvoston 28.9.2015 Eduskunnalle lähettämä talousarvioesitys vuodelle 2016 sekä valtioneuvoston

tällöin päivittämä kehyspäätös vuoteen 2019 saakka sisältävät hallitusohjelman mukaisesti sisäisen turvallisuuden ja oikeudenhoidon lisämäärärahan 4 000 000 euroa, mikä on lisätty peruslaskelmaan. Muita määräraha-kehyskehyksiin vaikuttavia eriä ei ole otettu huomioon peruslaskelmassa mukaan lukien Vetohanke, jonka vaikutukset täsmentyvät myöhemmin hankkeen edetessä.

Peruslaskelma 2017 - 2020	2016 TAE	2017 TTS	2018 TTS	2019 TTS	2020 TTS
VN TAE 2016 28.9.2015	170 099 000				
Valtioneuvoston kehyspäätös 2.4.2015		172 170 000	173 048 000	172 014 000	172 014 000
Omakustannuseriaate Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa		-1 150 000	-1 150 000	-1 150 000	-1 150 000
Hankinnasta maksuun säästö HO2015		-68 000	-136 000	-163 000	-203 000
Toimintameno säästö HO2015		-1 720 000	-2 580 000	-3 440 000	-3 440 000
Kirjanpidon keskittäminen HO2015		-14 000	-41 000	-55 000	-55 000
Palkkaliikumasa säästö		273 000	273 000	273 000	273 000
Sisäinen turvallisuus ja oikeudenhoito HO2015		4 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000
Vuokramenojen indeksikorotus		137 000	137 000	137 000	137 000
Vuokramenojen indeksikorotusta vastaava säästö		-166 000	-166 000	-166 000	-166 000
Palkkausten tarkistukset		705 000	705 000	705 000	705 000
Tulliselvitysjärjestelmien kokonaisuudistus (muutos 2020)					-2 760 000
Peruslaskelman mukaiset kehykset	170 099 000	174 167 000	174 090 000	172 155 000	169 355 000
Muutos edellisvuodesta		4 068 000	-77 000	-1 935 000	-2 800 000
Kehykset ilman tietojärjestelmien kokonaisuudistusta	164 699 000	162 517 000	160 240 000	158 565 000	158 525 000
Muutos edellisvuodesta		-2 182 000	-2 277 000	-1 675 000	-40 000

Kehyslaskelmien laadinnassa on otettu huomioon vuoden 2015 IV lisätalousarvio valtiovarainministeriön 9.10.2015 esityksen mukaisesti (yhteensä 5 880 000 euroa käsittäen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun tuomat lisämenot 3 280 000 euroa vuodelle 2015 koskien tullilain 20 § mukaisten maastilojen tulkintaa sekä tulliselvitysjärjestelmien kokonaisuudistuksen aikaistamisen 2 600 000 euron osalta jo vuodelle 2015). Vuoden 2016 toimitilamenoihin on lisätty nyt tiedossa olevat KHO:n ratkaisun tuomat lisämenot (arviolta 600 000 euroa).

Kehittämissuunnitelma

Tulli esittää kehittämislaskelmassa muutosta kehyskauden määrärahoihin seuraavilla perusteilla.

Norjan rajan vastaisten toimipaikkojen perusparannussuunnitelma

Norjan rajalla sijaitsevat toimipaikat on rakennettu pääosin puoli vuosisataa sitten silloisiin tarpeisiin. Rakennuksia on vuosien mittaan huollettu ja päivitetty mutta vaativissa sääolosuhteissa ikä on tehnyt ajan mittaan tehtävänsä, rakennusten kunto on heikentynyt tuottaen mm. epäilyjä piilevistä kosteushaitoista ja tila- ja aluejärjestelyt eivät enää vastaa nykyisiä toiminnallisia tarpeita. Tulli on yhdessä Norjan valtion ja Senaatti-kiinteistöjen kanssa pääsemässä sopimukseen kiireellisimmän kohteen eli Kilpisjärven toimipaikan uusimisen aloittamisesta ensi vuonna; Suomen ja Norjan tullit toimivat samoissa tiloissa ja jakavat toimitilamenoista syntyvät menot puoliksi, mikä on kummallekin kustannustehokas ratkaisu.

Tulli esittää, että Kivilompolon, Karigasniemen ja Utsjoen toimipaikkojen uusiminen käynnistettäisiin ensi vuoden jälkeen alkaen vuodesta 2017 siten, että kunakin vuonna uusittaisiin yksi toimipaikka. Perusparannuksiin liittyvät hankinnat ja niiden vaikutus

kuukausittaisiin toimitilamenoihin on eritelty alla. Kustannusjako tulisi olemaan 50 % Suomen ja Norjan tullien välillä.

Harkittaessa Norjan vastaisen rajan toimipaikkojen perusparannusta on samalla huomattava, että rakennukset ovat elinkaarensa päässä. Lähivuosina tullaan tilanteeseen, jossa nykyisissä rakennuksissa ei voida enää työskennellä.

	2016	2017	2018	2019	2020
Kilpisjärvi					
- toimitilojen ja liikennealueiden varustelu	410 000				
- toimitilamenojen muutos		87 000	87 000	87 000	87 000
Kivilompolo					
- toimitilojen ja liikennealueiden varustelu		370 000			
- toimitilamenojen muutos			54 000	54 000	54 000
Karigasniemi					
- toimitilojen ja liikennealueiden varustelu			370 000		
- toimitilamenojen muutos				54 000	54 000
Utsjoki					
- toimitilojen ja liikennealueiden varustelu				370 000	
- toimitilamenojen muutos					83 000
Hankinnat yhteensä	410 000	370 000	370 000	370 000	
Toimitilamenojen muutos yhteensä		87 000	141 000	195 000	278 000

Läpivalaisulaiteinvestoinnit

Läpivalaisutekniikka on tullivalvonnan keskeisiä menetelmiä niin Suomessa kuin muuallakin ja Suomella on siitä kokemusta jo pitkältä ajalta. Tällä sektorilla tehdään yhteistyötä kansainvälisesti erityisesti Pohjoismaiden, Baltian maiden ja Venäjän tullin kanssa. Kansallisesti Tulli on antanut PTR-virka-apua yksittäisistä ajoneuvotarkastuksista laajempiin turvatoimitehtäviin, kuten suurten kansainvälisten tapahtumien turvaamiseen. Tulli on ainoa Suomen viranomainen, jolla on sopivaa kalustoa ja osaavaa henkilöstöä suorittamaan tarvittaessa kokonaisten ajoneuvojen ja kuljetusyksiköiden turvatarkastuksia tehokkaasti.

Läpivalaisutekniikka mahdollistaa kohteiden nopean tarkastuksen sen selvittämiseksi, onko niille aihetta suorittaa myös fyysinen tarkastus, millä vähennetään turhien Tullin ja asiakkaan aikaa ja resursseja vievien fyysisten tarkastusten määrää. Epäselvissä tapauksissa, joissa on epäily laittomista tai tulli-ilmoituksesta poikkeavista tavaroista, läpivalaisun avulla voidaan ennen kulkuneuvon rakenteiden purkamista tarkistaa, näkyykö kulkuneuvon rakenteissa epäilyttäviä fyysistä tarkastamista tukevia merkkejä, millä sekä alennetaan epäselvien tapausten tarkastamiskynnystä että estetään Suomen valtiolle koituvia turhia vahingonkorvauksia aiheuttomasta kulkuneuvojen rakenteiden turmelemisesta.

Tullilla on ollut viime vuosina käytössään kiinteitä ja liikkuvia läpivalaisulaitteita. Laitteistona on tällä hetkellä Vaalimaan kiinteä laitteisto, Vuosaaren sijoitettu kiinteä junaröntgen jota ollaan siirtämässä Vainikkalaan, Vuosaaren sijoitettu puolikiinteä siirrettävä laitteisto ja kaksi läpivalaisuautoa.

Läpivalaisulaitteet tulisi päivittää tekniikaltaan noin 5 vuoden välein ja uusia kokonaan noin 10 vuoden välein. Laitteiden hinnat ovat miljoonaluokkaa, joten Tullin on vaikea hankkia niitä tavanomaisten vuosittaisten määrärahojensa turvin. Siksi Tulli on pyrkinyt käyttämään laitteiden hankinnassa EU-lähtöistä osarahoitusta ja on siinä onnistunutkin kohtuullisesti – viimeksi 2013 uusittiin toinen läpivalaisuauto OLAF:n osarahoituksen turvin ja aiemmin EU-rahoitusta on käytetty Vaalimaan kiinteän läpivalaisulaitoksen ja Vuosaaren junaröntgenin hankintaan.

Toisen Tullin vuosituhaten alussa hankitun läpivalaisuauton ja siihen liittyvien tukipalveluiden rahoituksesta on tehty hakemus OLAF:lle 14. syyskuuta 2015 kokonaishankintahinnan ollessa 2 023 500 euroa, josta EU-rahoitusosuus olisi 80 % ja kansallinen 20 % eli 404 700 euroa. OLAF tehnee päätöksensä ensi vuoden kuluessa ja hankinta voisi käynnistyä siten aikaisintaan ensi vuoden aikana. Tämä mahdollinen hankinta on varauduttu maksamaan nykyisistä Tullin investointeihin varaamista määrärahoista.

Kuitenkaan ei ole realistista, että Suomi saisi EU-rahoitusta kaikkien läpivalaisu-laitteiden päivitys- ja uusimistarpeisiin, koska samoja määrältään rajallisia EU-varoja tavoittelevat muutkin jäsenmaat. Sen vuoksi on varauduttava rahoittamaan ainakin osa hankinnoista vain kansallisin varoin.

Vaalimaan läpivalaisu-asema on otettu käyttöön vuonna 1999 ja se on päivitetty 2009 ja lähivuosina se tulisi uusia kokonaan. Tekniikka on kehittynyt aseman hankinnan ajoista paljon ja toiminnallisesti nykyiset ratkaisut mahdollistavat huolto- ja käyttökustannuksiltaan huomattavasti nykyistä edullisemmän ratkaisun. Vainikkalaan ollaan puolestaan siirtämässä alun perin Vuosaareen vuonna 2009 hankittua junaröntgenlaitteistoa, jonka tekninen ja toiminnallinen käyttöikä on tulossa tiensä päähän lähivuosina.

Liikenne- ja viestintäministeriöllä on suunnitelmissaan avata rahtiliikenne kilpailulle ja siirtää merkittävä osa Venäjän rahtiliikenteestä kulkemaan Vainikkalan sijasta Imatran kautta. Suomen ja Venäjän välillä on hiljattain solmittu yhdysliikennesopimus koskien kaikkia rajanylityspaikkoja, joissa on rautatieyhteys Suomen ja Venäjän välillä. Yhdysliikennesopimus mahdollistaa kansainvälisen tavaraj- ja henkilöliikenteen kaikkien rajanylityspaikkojen kautta. Vainikkalaan vuonna 2015 siirrettävästä läpivalaisu-laitteen käytöstä saatavien kokemusten pohjalta tulee harkittavaksi vastaavanlaisen laitteiston hankkiminen Imatran rajanylityspaikalle kehyskauden loppupuolella.

Yllä mainittujen hankkeiden hankintakustannukset on lueteltu alla.

	2018	2019	2020
Vaalimaan läpivalaisu-aseman uusiminen		400 000	2 100 000
Vainikkalan junien läpivalaisu-laitteen uusiminen	400 000	800 000	
Yhteensä	400 000	1 200 000	2 100 000

Rajajoosepin rajanylityspaikan perusparannus

Rajajoosepin rajanylityspaikan rakennuksessa on ollut viime vuosina merkittäviä homeongelmia, joiden vuoksi osa henkilöstöstä on oirehtinut niinkin pahoin, ettei ole voinut työskennellä sisällä Tullin ja Rajavartioston yhteisessä rakennuksessa. Sen vuoksi Senaatti-kiinteistöt on rakentanut Rajajooseppiin tilapäiset väistötilat, joiden vuokrasopimus on kolmivuotinen kahden vuoden jatko-optiolla päättyen 2019 kesällä.

Tulli ja Rajavartiosto ovat Senaatti-kiinteistöjen kanssa käytyjen neuvottelujen jälkeen päätyneet esittämään väistösuojan korvaamista uudella rakennuksella siten, että rakentaminen pääsisi käynnistymään vuonna 2018 ja rakennus olisi käyttöönotettavissa kesällä 2019. Tällä olettamalla Tullille tulisi seuraavat lisämenot:

	2019	2020
Toimitilojen ja liikennealueiden varustelu	452 000	
Toimitilamenojen muutos	134 500	259 000
Yhteensä	586 500	259 000

Antti Hartikainen
Pääjohtaja

Pekka Pylkkänen
Talousjohtaja